18

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr 1

ASG WP wewn. 3944/85

BIBLIOTEKA NAUKOWA
Nr ewid. 3048
(III)

Płk dypl. Zefiryn STEFAŃSKI

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE pz (pcz) W NATARCIU

SKRYPT

025.20

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid.

47532

WARSZAWA 1985

18

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr 1

ASG WP wewn. 3944/85

Nr ewid. 3048 (III)

Płk dypl. Zefiryn STEFAŃSKI

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE pz (pcz) W NATARCIU

SKRYPT

025.20

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid.

47532

WARSZAWA 1985

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O WP

JAWNE

W Y D Z I A Ł W O J S K L Ą D O W Y C H

PRZEKLASYFIKOWANO

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

Protokół Nr 54305

[redacted]

[redacted]

G WP wewn. 3944/85

Egz.nr ... 1

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

BIBLIOTEKA NAUKOWA AKADEMII Obrony Narodowej
Nr ewid. 2048
(III)

BIBLIOTEKA GŁÓWNA-ARCHIWUM Akademii Obrony Narodowej
Nr ewid. X 47532

Płk dypl. Zefiryn STEFAŃSKI

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE pz /pcz/ W NATARCIU

Skrypt

WARSZAWA 1985

SPIS TREŚCI

Str.

1. Warunki organizacji zabezpieczenia tyłowego pz /pcz/ w natarciu 3
2. Organizacja tyłów pz /pcz/ w natarciu 5
3. Zabezpieczenie materiałowe pz /pcz/ w natarciu 10
4. Zabezpieczenie medyczne pz /pcz/ w natarciu 14
5. Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym pz /pcz/ w natarciu 17

Załączniki:

1. Urzutowanie zapasów ruchomych pz /pcz/ i zużycie na jeden dzień natarcia /jk/ 23
2. Ugrupowanie tyłów pz w natarciu po podejściu z głębi 25
3. Ugrupowanie tyłów pz w natarciu z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem 26

1. WARUNKI ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO PUŁKU pz /pcz/ W NATARCIU

Pułk może przechodzić do natarcia na broniącego się nieprzyjaciela po podejściu z głębi lub z położenia w bezpośredniej styczności z nim. Natarcie po podejściu z głębi zwykle prowadzi się z rejonu wyjściowego odległego 20-40 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem. Możliwe jest także przechodzenie do natarcia po podejściu z głębi, bezpośrednio z marszu - bez zajmowania rejonu wyjściowego. Przejście do natarcia z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem może mieć miejsce wówczas, kiedy pułk przez pewien okres czasu znajdował się w obronie lub w sprzyjających warunkach zajął rejon wyjściowy do natarcia po podejściu z głębi z jednoczesnym luzowaniem wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem.

Potrzeby tyłowe pułku w natarciu oraz organizacja i działalność jego tyłów zależą od szeregu różnorodnych, wzajemnie uwarunkowanych czynników. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- warunki przechodzenia pułku do natarcia;
- rolę, miejsce i zadania pułku w natarciu;
- charakter działań bojowych i środki rażenia wykorzystywane przez walczące strony;
- warunki geofizyczne.

Oddziaływanie poszczególnych czynników na zabezpieczenie tyłowe walczących wojsk może ulegać znacznym zmianom, w zależności od sytuacji na polu walki.

W natarciu po podejściu z głębi pułk zazwyczaj zajmuje rejon wyjściowy, w którym uzupełnia zużyte w czasie marszu zapasy materiałowe i organizuje natarcie. Głównymi zadaniami tyłów pułku w rejonie wyjściowym będą:

- uzupełnienie zapasów materiałowych w pododdziałach i w tyłach pułku do pełnych norm;
- zgromadzenie nakazanych zapasów doraźnych;
- wyewakuowanie rannych i chorych;
- dokonanie przeglądów i obsługi sprzętu technicznego będącego w wyposażeniu pododdziałów tyłowych.

Najważniejszym zadaniem tyłów pułku po zajęciu rejonu wyjściowego będzie niezwłoczne uzupełnienie zapasów paliw w pojazdach mechanicznych i wozach bojowych.

Przejście pułku do natarcia z drugiego rzutu dywizji następuje z re-

jonu ześrodkowania, w którym pułk był ześrodkowany po uprzednio wykonywanym zadaniu bojowym i miał czas na odtworzenie zdolności bojowej. W tej sytuacji pułk będzie miał zazwyczaj pełne zapasy materiałowe.

Przejście pułku do natarcia, po podejściu z głębi, bez zajmowania rejonu wyjściowego może być stosowane w warunkach, kiedy nieprzyjaciel naciera. W tej sytuacji pułk przechodzi do natarcia z takimi zapasami materiałowymi, jakie aktualnie posiada. Rozwijanie tyłów pułku odbywa się równocześnie z rozwijaniem pułku do natarcia.

Przejście do natarcia z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem będzie miało miejsce wówczas, gdy dany pułk będąc w pierwszym rzucie dywizji wznawia natarcie w kolejnym dniu działań, lub przechodzi do natarcia bezpośrednio z obrony albo po zluzowaniu oddziałów, które wcześniej były w obronie. W tych warunkach w okresie organizowania natarcia należy zgromadzić niezbędne zapasy materiałowe w pododdziałach i w tyłach pułku, wyewakuować rannych z pułkowego punktu medycznego, przeprowadzić przeglądy i remonty bieżące sprzętu i wyposażenia w pododdziałach tyłowych oraz dokonać potrzebnych zmian w ugrupowaniu tyłów. We wszystkich przypadkach przechodzenia do natarcia z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem zadaniem tyłów pułku będzie terminowe zabezpieczenie pułku w amunicję.

Miejsce i rolę pułku w ugrupowaniu dywizji określają przede wszystkim jego zadania bojowe. Pułk naciera w składzie dywizji i może znajdować się w jej pierwszym lub drugim rzucie albo też w odwodzie ogólnowojskowym. Może działać jako oddział wydzielony, a niekiedy jako oddział rajdowy. Będąc w pierwszym rzucie dywizji pułk może nacierać na głównym lub na drugim kierunku uderzenia. Rola i miejsce pułku w ugrupowaniu bojowym dywizji znajduje swoje odbicie w jego zabezpieczeniu tyłowym. Jeśli pułk naciera w pierwszym rzucie na głównym kierunku uderzenia, to na jego korzyść skierowany będzie główny wysiłek tyłów dywizji. Należy liczy się z tym, że w pułku nacierającym w pierwszym rzucie, na głównym kierunku uderzenia dywizji może wystąpić duże zużycie środków materiałowych oraz wysokie straty w ludziach i sprzęcie. Pułk nacierający na drugim kierunku uderzenia dywizji wykonuje zadania pomocnicze i zwykle zużywa mniej środków materiałowych, a także ponosi mniejsze straty bojowe.

W działaniu jako oddział wydzielony, a także podczas działań rajdowych pułk wymaga usamodzielnienia pod względem tyłowym.Osięga się to przez przydzielanie pułkowi doraźnych zapasów materiałowych wraz z transportem, a także przydzielanie dodatkowych sił i środków służby zdrowia i środków remontowo-ewakuacyjnych.

Charakter działań bojowych i wykorzystywane przez walczące strony środki rażenia w zasadniczy sposób wpływają na zabezpieczenie tyłowe pułku w natarciu.

W warunkach stosowania broni jądrowej wzrasta manewrowość działań bojowych a przez to wzrasta zużycie paliwa i częstotliwość przemieszczania tyłów. Wojska mogą ponosić duże straty w ludziach i sprzęcie bojowym, a tyły muszą uczestniczyć w likwidowaniu skutków uderzeń bronią masowego rażenia.

W natarciu bez użycia broni jądrowej trzeba liczyć się z dużym zużyciem amunicji szczególnie artyleryjskiej i moździerzowej. W rezultacie zwiększy się intensywność dowozu środków materiałowych. Straty w ludziach i sprzęcie powinny być mniejsze.

Zawczasu zorganizowana, silna obrona nieprzyjaciela wymaga od nacierających wojsk większego wysiłku do jej przełamania, a zatem - pułk przełamujący silną obronę będzie potrzebował więcej amunicji i będzie ponosił większe straty bojowe.

Wprowadzenie na pole walki nowoczesnych środków rażenia, takich jak: broń precyzyjnego rażenia, systemy rozpoznawczo-uderzeniowe, narzutowe pola minowe itp. stanowi dla tyłów poważne zagrożenie. Oznacza to, że pododdziały tyłów taktycznych powinny dysponować wysoką mobilnością, możliwościami szybkiego manewru i rozwijania się z marszu, maskowania i ukrywania oraz uzupełniania swoich strat w jak najkrótszym czasie.

Warunki terenowe i atmosferyczne oraz pora roku wpływają na potrzeby tyłowe wojsk i na działania tyłów oraz ułatwianie lub utrudnianie wykonywania przedsięwzięć tyłowych. Natarcie w terenie trudnym związane będzie z dużym zużyciem środków materiałowych i wysokimi stratami bojowymi.

Również pora roku ma bardzo istotny wpływ na działania tyłów. Szczególnie trudne warunki mogą wystąpić zimą i wczesną wiosną. Utrzymywanie dróg dowozu i ewakuacji w tych porach roku wymaga znacznych sił i środków. Niskie temperatury utrudniają utrzymanie należytego stanu sanitarnego wojsk, mogą spowodować wzrost zachorowań wśród żołnierzy i wydłużają czas realizacji przedsięwzięć tyłowych. Obfite opady śniegu lub deszczu utrudniają dowóz zaopatrzenia.

2. ORGANIZACJA TYŁÓW PUŁKU /pz, pcz/ W NATARCIU

Dla właściwego rozwiązywania problemów zabezpieczenia tyłowego pułku w natarciu niezbędna jest odpowiednia organizacja jego tyłów, która

obejmuje kompleks wzajemnie powiązanych przedsięwzięć polegających na przygotowaniu pododdziałów tyłowych i tyłowych organów dowodzenia do wykonywania zadań zabezpieczenia tyłowego, ich rozmieszczeniu w ugrupowaniu bojowym pułku, przesuwaniu w toku natarcia, wyznaczaniu i utrzymywaniu dróg dowozu i ewakuacji, organizowaniu obrony i ochrony tyłów oraz dowodzeniu tyłami.

Organizacja tyłów pułku w natarciu powinna odpowiadać zamiarowi dowódcy dotyczącemu sposobów i środków rozbicia nieprzyjaciela w celu kierowania głównego wysiłku tyłów na te elementy ugrupowania bojowego, które na danym etapie walki wykonują główne zadania.

W okresie poprzedzającym przejście do natarcia należy przygotować pododdziały tyłowe pułku do realizacji zadań dotyczących zaopatrywania i obsługi pododdziałów pułku w natarciu. Przy przechodzeniu do natarcia po podejściu z głębi przygotowanie tyłów z zasady przeprowadza się w rejonie wyjściowym, a z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem w rejonie rozmieszczenia.

W celu należytego przygotowania pododdziałów tyłowych pułku do realizacji zadań zabezpieczenia tyłowego w natarciu należy w miarę możliwości uzupełnić ich stany osobowe, środki transportu i inne wyposażenie,przygotować transport do działań w określonych warunkach terenowych i atmosferycznych, dokonać przeglądu wszelkiego wyposażenia. Uszkodzony sprzęt, którego nie można naprawić własnymi siłami, przekazać jednostkom remontowym. Jeśli czas na to pozwala przeprowadza się obsługowanie techniczne samochodów i innego sprzętu technicznego. Należy także uzupełnić zapasy środków materiałowych utrzymywanych w tyłach do wysokości ustalonych przez przełożonych. We wszystkich przypadkach należy uwzględniać stosowane przez obie strony środki rażenia i możliwości użycia broni jądrowej. Żołnierzy wyposaża się w indywidualne środki ochrony przed skażeniami i środki przeciwradiacyjne, przyrządy do kontroli i rozpoznania radioaktywnego i chemicznego. Dokonuje się hermetyzacji kabin samochodów. Środki materiałowe pokrywa się brezentem i innymi podręcznymi materiałami. Rannych i chorych z pododdziałów i z kompanii medycznej należy przygotować do ewakuacji i wyewakuować według wskazań szefa służby zdrowia dywizji. Poza tym, jeśli pozwala na to sytuacja, wskazane jest przeprowadzić szkolenie na temat właściwości działań tyłów w danych warunkach.

Tyły pułku w natarciu z reguły ugrupowuje się w dwa rzuty. W skład pierwszego rzutu tyłów pułku wchodzi zazwyczaj kompania medyczna, kompania remontowa i część transportu z amunicją z kompanii zaopatrze-

nia. Kompania medyczna i kompania remontowa zabezpieczają bezpośrednio walczące pododdziały pierwszego rzutu pułku, a część zapasów amunicji przybliża się do pododdziałów pierwszego rzutu w celu dokonania dowozu w razie potrzeby w jak najkrótszym czasie. Tyłowe stanowisko dowodzenia, kompania zaopatrzenia i pozostałość kompanii remontowej tworzą drugi rzut tyłów pułku.

Jeśli przewiduje się przejście pułku do natarcia po podejściu z głębi bez zajmowania rejonu wyjściowego, to tyły tego pułku powinny być odpowiednio rozmieszczone już w jego ugrupowaniu marszowym. Kompanię medyczną najdogodniej jest mieć za kolumną stanowiska dowodzenia pułku. Za kompanię medyczną można przemieszczać część transportu z amunicją z kompanii zaopatrzenia, TSP i kompanię zaopatrzenia rozmieszcza się zazwyczaj w ogonie kolumny marszowej pułku. Środki remontowo-ewakuacyjne z kompanii remontowej wydziela się do zabezpieczenia technicznego pododdziałów. W przypadku rozwijania się pułku do walki, z takiego rozmieszczenia w ugrupowaniu marszowym, tyły pułku mogą łatwo zająć swoje miejsca w ugrupowaniu bojowym.

Kiedy pułk zajmuje rejon wyjściowy, to jego tyły rozmieszcza się w sposób ześrodkowany, z zachowaniem zasad maskowania, wzdłuż dróg, w miarę możliwości w pobliżu źródeł wody. Kompanię medyczną i kompanię remontową najdogodniej jest mieć w pobliżu centrum rejonu wyjściowego. Ułatwia to wykonywanie przedsięwzięć na korzyść pododdziałów oraz zapewnia terminowe zajęcie miejsca w kolumnie marszowej pułku przy wychodzeniu na rubież ataku.

Tyłowe stanowisko dowodzenia i kompanię zaopatrzenia rozmieszcza się zazwyczaj w tylnej części rejonu wyjściowego.

W natarciu z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem rozmieszczenie tyłów pułku może być następujące:

- pułkowy punkt medyczny - na głównym kierunku uderzenia pułku za pierwszorzutowymi batalionami, w odległości 4-6 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem;
- tyłowe stanowisko dowodzenia i kompania zaopatrzenia - za ugrupowaniem bojowym pułku, w odległości 8-12 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem, w razie potrzeby /trudne warunki dowozu/ z kompanii zaopatrzenia można wydzielić część transportu z amunicją i rozmieścić za batalionami pierwszego rzutu w odległości 5-6 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem;
- siły i środki remontowo-ewakuacyjne z kompanii remontowej wydzielone do grup remontowo-ewakuacyjnych rozmieszcza się za batalionami pierwszego rzutu, w odległości do 3 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem.

Tyły pułku znajdującego się w drugim rzucie dywizji rozmieszcza się w rejonie zośrodkowania tego pułku podobnie jak w rejonie wyjściowym. Podczas rozmieszczania pododdziałów tyłowych pułku przestrzega się ogólnych zasad rozśrodkowania. Pojazdy mechaniczne należy tak ustawiać ażeby w razie konieczności opuszczenia zajmowanego rejonu można było łatwo wyjechać nimi na drogę i uformować kolumnę marszową w dowolnym kierunku marszu.

Częstotliwość przemieszczania tyłów pułku w toku natarcia zależy głównie od tempa natarcia osiąganego przez pułk. Przemieszczanie tyłów musi być wykonywane terminowo, skrycie i sprawnie. Nie może ono powodować okresowych przerw w zaopatrywaniu i obsłudze walczących pododdziałów. Stąd też zaleca się przemieszczanie kompanii zaopatrzenia z jednoczesnym wykonywaniem dowozu zaopatrzenia do pododdziałów.

Kompania medyczna pułku przemieszcza się i rozwija pułkowy punkt medyczny w zasadzie 2-3 razy na dobę walki,z takim wyliczeniem,aby długość ramienia ewakuacji rannych nie przekraczała 15 km.W celu udzielenia pomocy niewielkiej liczbie rannych kompania medyczna może wykorzystywać tylko salę opatrunkową na samochodzie bez rozwijania całości swoich środków.Pułkowy punkt medyczny rozwija się w rejonach,gdzie znajdują się większe skupiska rannych.Pierwsze rozwinięcie pułkowego punktu medycznego może mieć miejsce przed rubieżą ataku pułku, 4-6 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem. Czas pracy pułkowego punktu medycznego w jednym miejscu może wynosić 2-3 i więcej godzin.

Tyłowe stanowisko dowodzenia pułku i kompania zaopatrzenia przemieszczają się 2-3 razy w ciągu doby walki. W natarciu,po podejściu z głębi położenia, kiedy pierwszy rzut pułku wykonuje atak i przełamuje obronę batalionów pierwszego rzutu brygady - kompania zaopatrzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia zatrzymują się w odległości około 8-12 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem. W toku natarcia pułku, po rozbiciu odwodu brygadowego, kiedy pułk osiąga rubież zadania bliższego i przystępuje do wykonywania zadania następnego - tyłowe stanowisko dowodzenia i kompania zaopatrzenia przesuwają się za nacierającymi pododdziałami na odległość 8-12 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem. Pod koniec dnia walki, kiedy pułk osiąga rubież zadania dnia dywizji, dokonuje się kolejnego przybliżenia tyłowego stanowiska dowodzenia i kompanii zaopatrzenia do pododdziałów.

W toku natarcia należy dbać o to,ażeby tyłowe stanowisko dowodzenia i kompania zaopatrywania nie pozostały w tyle za własnymi pododdziałami na odległość większą niż 20 km albo nie zostały odcięte od własnych pododdziałów przez wprowadzane do walki kolejne oddziały dywizji.

Do realizacji dowozu i ewakuacji, a także zapewnienia dogodnych warunków przesuwania tyłów, na kierunku natarcia pułku wyznacza się i utrzymuje pułkowe drogi dowozu i ewakuacji.

Przy organizowaniu natarcia po podejściu z głębi położenia, czas na przygotowanie dróg dowozu i ewakuacji będzie ograniczony, w związku z tym w rejonie wyjściowym, do dowozu i ewakuacji wykorzystuje się drogi, których utrzymanie jest najmniej pracochłonne. Natomiast w trakcie przegrupowania na rubież ataku - tyły wykorzystują drogi marszu przygotowane dla pododdziałów bojowych. W celu wykonywania dowozu i ewakuacji oraz manewru pododdziałami tyłowymi na kierunku natarcia pułku wybiera się i utrzymuje jedną główną i jedną zapasową drogę dowozu i ewakuacji, a także drogi rokadowe. Pułkowa droga dowozu i ewakuacji przebiega od rejonu rozmieszczenia kompanii zaopatrzenia do rokady pułkowej wyznaczanej na rubieży rozmieszczenia tyłów batalionów pierwszego rzutu pułku i stanowisk ogniowych artylerii. Pułkowa droga dowozu i ewakuacji jest zazwyczaj przedłużeniem dywizyjnej drogi dowozu i ewakuacji. Jeśli pas natarcia pułku przecina szeroką przeszkoda wodna, którą trzeba forsować, to po obu jej brzegach wyznacza się drogi rokadowe, umożliwiające dokonywanie manewru w wypadku zniszczenia części przepraw. W toku natarcia pułkowe drogi dowozu i ewakuacji ulegają przedłużeniu na całą głębokość zadania bojowego. Poza główną drogą dowozu i ewakuacji wyznacza się i rozpoznaje zapasową drogę, by w razie potrzeby przenieść na nią środki utrzymywania drogi i środki regulacji ruchu, a także skierować ruch transportu.

W natarciu wcześniejsze rozpoznanie dróg na całą głębokość zadania jest utrudnione. Niemniej jednak należy dążyć do uzyskania informacji o drogach w całym pasie natarcia pułku. Informacje takie kwatermistrz może uzyskać od szefa rozpoznania, szefa saperów lub też od szefa sztabu pułku. Wcześniejsze uzyskanie informacji o stanie dróg w pasie natarcia pułku ma później duże znaczenie w sytuacjach kiedy trzeba będzie wybierać objazdy podczas wykonywania dowozu lub przesuwania tyłów.

Obronę i ochronę tyłów pułku w natarciu, podobnie jak w innych rodzajach działań bojowych organizuje się według ogólnie obowiązujących zasad. Niemniej jednak ze specyfiki natarcia wynikają pewne właściwości obrony i ochrony tyłów.

Nieprzyjaciel, dążąc do pozbawienia nacierających wojsk niezbędnych środków zaopatrzenia, a przede wszystkim amunicji może niszczyć tyły pułku uderzeniami jądrowymi, bombami konwencjonalnymi, środkami zapalającymi, środkami rozpoznawczo-uderzeniowymi, bronią precyzyjną może

obezwładniać je za pomocą narzutowych pól minowych, ognia artylerii i innych środków rażenia.

W celu obrony tyłów pułku przed nieprzyjacielem należy przestrzegać zasad rozśrodkowania i maskowania pododdziałów tyłowych i wykorzystywać w maksymalnym stopniu naturalne ukrycia terenowe i ukrycia pozostawione przez wojska własne i nieprzyjaciela, zorganizować sprawnie działający system powiadamiania o zagrożeniu i w miarę możliwości wykonywać ukrycia ziemne dla ludzi i sprzętu oraz transportu tyłowego.

Oprócz tego zawczasu należy planować przedsięwzięcia w zakresie likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia i wyznaczać w tyłach siły i środki do składu grup ratunkowo-ewakuacyjnych. W rejonach rozmieszczenia tyłów organizować i prowadzić ciągłe rozpoznanie promieniotwórcze i chemiczne wykorzystując do tego celu przydzielone tyłom drużyny rozpoznania skażeń oraz odpowiednio przeszkolonych niestatowych dozymetrystów z pododdziałów tyłowych.

Prowadzenie natarcia na kierunkach i szybkie przesuwanie się nacierających wojsk do przodu uniemożliwia dokładne oczyszczenie zajmowanego terenu od rozbitych pododdziałów nieprzyjaciela stanowiących poważne zagrożenie dla tyłów. Biorąc pod uwagę fakt, że żołnierze kompanii zaopatrzenia,to w większości kierowcy prowadzący samochody, uzbrojeni tylko w broń osobistą można przewidywać, że napady nawet drobnych grup nieprzyjacielskich mogą być groźne zarówno dla tyłów pułku, jak i dla kolumn dowożących zaopatrzenie do pododdziałów. Dlatego zaleca się, przy większym zagrożeniu, przydzielać tyłom pododdziały ogólnowojskowe w celu wzmocnienia obrony i ochrony. Ponadto wskazane jest rozmieszczać tyły w pobliżu drugich rzutów, odwodów, jednostek wsparcia, by w razie potrzeby mogły one korzystać z pomocy sąsiadów. Warunki terenowe w rejonie rozmieszczenia tyłów powinny utrudniać nieprzyjacielowi skryte podejście do obiektów tyłowych, zapewniać maskowanie, bezpieczeństwo przeciwpożarowe i ochronę przed środkami rażenia.

Można przewidywać, że ogień i pożary będą powszechnym zjawiskiem na przyszłym polu walki. Stąd wniosek, że trzeba zabezpieczać tyły przed działaniem środków zapalających i ognia. Mieć zawsze gotowe do użytku etatowe środki przeciwpożarowe. Gromadzić środki podręczne do gaszenia pożarów w zarodku. Osłaniać materiałami ognioodpornymi ulegające łatwemu zapaleniu elementy pojazdów mechanicznych i środki materiałowe.

3. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE PUŁKU W NATARCIU

Zabezpieczenie materiałowe pułku /pz, pcz/ musi być zorganizowane stosownie do jego potrzeb i możliwości tyłów organu zaopatrującego w

zależności od zadania bojowego i konkretnych warunków natarcia.

Potrzeby materiałowe pułku na okres natarcia ustala się według ogólnych zasad, a więc na podstawie stanu wyjściowego zapasów, nakazanej wielkości zapasów na początek natarcia, przewidywanego zużycia środków materiałowych w czasie organizacji i prowadzenia natarcia, określonej wysokości zapasów materiałowych na koniec dnia walki. Wielkości zapasów materiałowych jakie pułk powinien mieć na początek natarcia i na koniec dnia walki określa wyższy przełożony. Z reguły na początek natarcia pułk powinien zgromadzić pełne zapasy ruchome wszystkich rodzajów zaopatrzenia oraz zapasy doraźne amunicji artyleryjskiej i moździerzowej na artyleryjskie przygotowanie i wsparcia ataku,a także amunicji do czołgów i przeciwpancernych pocisków kierowanych do prowadzenia ognia na wprost w czasie artyleryjskiego przygotowania ataku.

Z doświadczeń ćwiczeń wojskowych prowadzonych w ostatnich latach wynika, że przy przełamywaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela /z użyciem broni jądrowej/ zużycie amunicji artyleryjskiej w ciągu dnia walki może wynosić 1,3-1,9 jo i więcej, w tym na artyleryjskie przygotowanie ataku 1,0-1,2 jo.

W natarciu przy użyciu tylko konwencjonalnych środków rażenia zużycie amunicji artyleryjskiej w ciągu doby walki może wzrosnąć do 2,4 jo.

W pierwszym dniu natarcia pułk może zużyć amunicji strzeleckiej 0,6-0,8 jo, czołgowej i BWP 0,7-1,0 jo, PPK 0,8-1,0 jo, przeciwlotniczej 1,3-1,5 jo. W kolejnych dniach natarcia zużycie amunicji nieco się obniża.

Zużycie materiałów pędnych i smarów zależy od wielu czynników. Do nich należą: głębokość zadania bojowego, warunki terenowe, stan techniczny dróg, stan techniczny pojazdów, pora roku, warunki atmosferyczne i inne.

Przewidywane zużycie paliw przez pz, pcz w natarciu przedstawia tabela 1.

W ciężkich warunkach terenowych i atmosferycznych np.: w terenie górzystym, w zimie przy grubej pokrywie śniegu, w okresie wiosennych roztopów itp. zużycie paliw może znacznie wzrosnąć. Należy wtedy podczas kalkulacji stosować odpowiednie współczynniki wzrostu zużycia - 1,5,a nawet niekiedy i większe. Oprócz amunicji i paliw pułk zużyje znaczne ilości innych środków materiałowych, których masa może wynosić 15-20% ogólnego zużycia amunicji i paliw. Ogółem w ciągu jednej doby walki pz może zużyć 250-400 ton środków materiałowych, w tym 200-280 ton amunicji, 40-70 ton paliw, 30-50 ton pozostałych środków zaopatrzenia. W pcz może zostać zużyte 380-480 ton zaopatrzenia, w tym: 250-300 ton

amunicji, 70-100 ton paliw, 60-80 ton pozostałych środków materiałowych.

Tabela 1

Oddział	Zużycie paliw przy głębokości działania 40-60 km na dobę /w %/		Zużycie paliw przy głębokości działania 60-80 km na dobę /w %/	
	benz.sam. olej napęd. /poj. koł./	olej napęd. /czołgi i inne poj. gąs./	benz.sam. olej napęd. /poj. koł./	olej napęd. /czołgi i inne poj. gąs./
pcz	0,35-0,40	0,65-0,70	0,40-0,45	0,75-0,80
pz	0,35-0,40	0,55-0,60	0,40-0,45	0,65-0,70

Zużycie środków materiałowych w pułku nacierającym na drugim kierunku natarcia może być o około 25% niższe niż na głównym kierunku.

Poza bieżącym zużyciem, na skutek oddziaływania nieprzyjaciela na wojska i tyły powstawać będą straty w sprzęcie i środkach materiałowych, które trzeba uwzględniać podczas planowania zabezpieczenia materiałowego. Ustalając potrzeby materiałowe pułku na okres natarcia należy brać pod uwagę przewidywane zużycie w czasie organizowania natarcia, zużycie w toku natarcia i ewentualne straty w środkach materiałowych spowodowane oddziaływaniem nieprzyjaciela.

Uzupełniając zapasy materiałowe w pododdziałach należy dążyć do tego, ażeby uzupełniać je do pełnych zapasów ruchomych.

Za organizację zaopatrywania pułku w środki materiałowe /niezależnie z jakich źródeł i czyim transportem odbywa się ich dowóz/ odpowiedzialne są służby zaopatrywania dywizji.

Po przegrupowaniu na dużą odległość pułk uzupełnia zapasy materiałowe w rejonie wyjściowym do natarcia. Uzupełnianie zapasów może być dokonywane przez dowóz z tyłów dywizji lub pobieranie zaopatrzenia transportem pułkowym w wyznaczonych składach wojskowych lub cywilnych, albo też z wyznaczonych stacji /przystani/ wyładowczych.

W rejonie wyjściowym w okresie organizowania natarcia pułk powinien zgromadzić pełne zapasy ruchome wszystkich rodzajów zaopatrzenia. W zależności od sytuacji, na rozkaz wyższego przełożonego mogą być gromadzone zapasy doraźne, szczególnie amunicji na artyleryjskie przygotowanie i artyleryjskie wsparcie ataku oraz paliw na pokrycie zużycia w czasie marszu do rubieży ataku, jeśli odległość od rejonu wyjściowego do rubieży ataku jest stosunkowo duża.

Jeśli pułk przechodzi do natarcia po przegrupowaniu na dużą odległość bez zajmowania rejonu wyjściowego, siłami i środkami wyższych szczebli może być organizowana rubież tankowania w odległości około 40 km od rubieży styczności z nieprzyjacielem. Na tej rubieży, podczas krótkich postojów uzupełnia się zapasy paliwa w zbiornikach pojazdów mechanicznych i wozów bojowych.

W natarciu z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, zapasy doraźne amunicji na artyleryjskie przygotowanie ataku mogą być zawczasu zgromadzone na stanowiskach ogniowych artylerii.

Pod koniec dnia walki zapasy materiałowe w pułku należy uzupełniać do pełnych zapasów ruchomych. Zapewnia to uzyskanie pełnej zdolności bojowej do wykonania zadań w dniu następnym.

Dowóz środków materiałowych do pododdziałów pułku w toku natarcia obejmuje głównie amunicję. Inne rodzaje zaopatrzenia /mps, żywność/ w zasadzie dowozi się pododdziałom jeden raz na dobę. Zazwyczaj po wykonaniu zadania bojowego. Batalionom, które przez cały okres natarcia znajdują się w pierwszym rzucie pułku, trzeba dowozić amunicję 1-2 razy w ciągu dnia walki. Pododdziałom drugorzutowym - 1 raz. Pododdziałom artylerii do 3 razy. Dowóz amunicji do pododdziałów pułku zwykle trzeba wykonywać po wykonaniu przez pułk zadania bliższego i po wykonaniu zadania następnego. Po wykonaniu przez pułk zadania bojowego pod koniec dnia walki, wykonuje się dowóz wszystkich rodzajów zaopatrzenia w celu uzupełnienia zapasów materiałowych w pododdziałach do pełnych norm i odtworzenia zdolności bojowej pułku.

W toku natarcia zaleca się wykonywanie dowozu zaopatrzenia z jednoczesnym przemieszczaniem kompanii zaopatrzenia. Oznacza to, że wykonujące dowóz środki transportu nie wracają do rejonu skąd wyruszyły, lecz po przekazaniu zaopatrzenia kieruje się je do kolejnego rejonu rozmieszczenia kompanii zaopatrzenia. Umożliwia to szybkie przygotowanie opróżnionego transportu do przyjęcia kolejnego ładunku zaopatrzenia.

Dowóz środków materiałowych do pułku w zasadzie wykonywany jest transportem dywizyjnego batalionu zaopatrzenia. Jednak w niektórych sytuacjach /w rejonie wyjściowym do natarcia, po przejściu do drugiego rzutu dywizji, podczas wykonywania zadania o charakterze pomocniczym/ pułk może otrzymać rozkaz pobierania środków materiałowych własnym transportem.

Dla uniknięcia zbędnych przeładunków celowe jest /za zezwoleniem kwatermistrza dywizji/ wykorzystywanie transportu dywizyjnego do pododdziałów i stanowisk ogniowych artylerii. Cysterny dywizyjne można wykorzystywać do tankowania pojazdów w pułkach.

Ważne znaczenie w realizowaniu dowozu zaopatrzenia mają prace przeładunkowe. W celu przyspieszenia prac przeładunkowych dowódcy wszystkich szczebli powinni przydzielać tyłom na czas przeładunku niezbędną ilość żołnierzy.

4. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO /pcz/ W NATARCIU

Zabezpieczenie medyczne pz /pcz/ w natarciu organizuje się i realizuje według ogólnie obowiązujących zasad. Tym niemniej szereg przedsięwzięć w tym zakresie charakteryzować się może właściwościami, typowymi dla działań zaczepnych. Poza tym różnorodność warunków w jakich prowadzone będzie natarcie w zasadniczy sposób wpłynie na całokształt zabezpieczenia medycznego wojsk oraz na formy i metody pracy służby zdrowia.

Zabezpieczenie medyczne pz /pcz/ organizuje starszy lekarz pułku, podlegający pod względem służbowym dowódcy pułku, a pod względem fachowym szefowi służby zdrowia dywizji. Wytyczne i zarządzenia starszego lekarza pułku dotyczące zagadnień zabezpieczenia medycznego obowiązują cały personel służby zdrowia pułku i ewentualnie przydzielanych oddziałów /pododdziałów/.

W czasie działań bojowych kompania medyczna rozwija pułkowy punkt medyczny /PPM/. Miejsce rozwinięcia tego punktu jest uzależnione od rodzaju działań, właściwości terenu i stanu dróg. Z chwilą wprowadzenia pułku do walki PPM rozwija się w odległości 4-6 kilometrów od rubieży styczności z nieprzyjacielem. Przesuwanie PPM przeprowadza się 2-3 razy na dobę natarcia pułku po oddaleniu się wojsk na 15-20 km. Przesunięcia PPM dokonuje się całością sił i środków kompanii medycznej lub też przez skierowanie do nowego rejonu rozwinięcia PPM sali opatrunkowej na samochodzie z niezbędnym do pracy wyposażeniem i personelem medycznym.

W organizacji zabezpieczenia medycznego pz /pcz/ w natarciu należy dążyć do racjonalnego /blisko i w odległości względnie bezpiecznej/ przybliżenia etapów ewakuacji medycznej do walczących wojsk. Pułkowy punkt medyczny rozwija się za pierwszym rzutem ugrupowania bojowego pułku. Istotnym kryterium określenia odległości rozwinięcia PPM od rubieży styczności wojsk własnych z nieprzyjacielem jest czas ewakuacji, a dokładniej czas jaki upłynie od chwili zranienia do uzyskania pomocy medycznej. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami pomoc lekarska w PPM powinna być udzielona nie później niż do 2-4 godzin od momentu zranienia. Zapewnienie tego warunku wymaga właśnie odpowiedniego roz-

mieszczenia etapów ewakuacji medycznej, a także sprawnego zbierania i wynoszenia rannych z pola walki oraz ewakuacji do PPM.

Pułkowy punkt medyczny rozwija się z dala od obiektów stanowiących cel działań nieprzyjaciela. Do jego rozwinięcia można wykorzystać zabudowania stałe. Można też poszczególne jego elementy rozwijać pod namiotami. Do zasadniczych elementów PPM należą: posterunek rozdzielczy, plac zabiegów specjalnych, izba przyjęć i segregacji, dwie sale opatrunkowe /z których jedna, umieszczona na samochodzie, jest stale gotowa do użycia/ izba ewakuacyjna, punkt apteczny i izolator dla podejrzanych o choroby zakaźne oraz kuchnia. W rejonie pułkowego punktu medycznego ustala się drogi dojazdu i miejsca postoju samochodów sanitarnych kompanii i samochodów przybyłych z dywizyjnego punktu medycznego /DPM/ po rannych i chorych.

W warunkach współczesnych działań bojowych ustalenie prawdopodobnych /w miarę realnych/ strat sanitarnych żołnierzy jest trudne, szczególnie w pułku. O ile bowiem, określając straty sanitarne od broni konwencjonalnej można /w pewnej mierze/ oprzeć się na doświadczeniach ostatniej wojny i późniejszych konfliktach zbrojnych, o tyle w odniesieniu do strat sanitarnych od broni masowego rażenia można wnioskować tylko na podstawie teoretycznych rozważań. Zjawiskiem typowym w natarciu jest nierównomierne rozłożenie strat sanitarnych w czasie i w przestrzeni.

Według obecnych teoretycznych obliczeń dobowe straty sanitarne pułku nacierającego na głównym kierunku uderzenia dywizji mogą wynosić /procentowo w stosunku do stanu pułku/:

od broni konwencjonalnej 8-12 /poz 7-10/;
od broni chemicznej 3-8;
chorzy 0,08-0,3.

Przewidywanie dobowych strat sanitarnych od broni biologicznej na szczeblu pułku jest niecelowe, gdyż zakażeni tą bronią będą opuszczać szeregi dopiero w dniach następnych, a ponadto ta broń użyta na pułk grozi zakażeniem żołnierzy nieprzyjaciela.

Wielkość strat sanitarnych od broni jądrowej zależy głównie od: liczby i mocy ładunków jądrowych, rodzaju wybuchów, stopnia rozśrodkowania wojsk oraz stopnia wykorzystania naturalnych i sztucznych ukryć terenowych. W prognozowaniu strat sanitarnych wychodzi się zwykle z ilością możliwych uderzeń jądrowych na dany pułk oraz z mocy ładunków. Rozpiętość strat sanitarnych od jednego uderzenia będzie bardzo duża: od 15-20 ludzi przy użyciu mikroładunków do 0,1 kt do około 100-120 ludzi przy ładunku o mocy 10-15 kt. Straty sanitarne spowodowane jednym ła-

dunkiem jądrowym o mocy 50 kt mogą przekraczać 900 ludzi. Powyższe dane dotyczące przewidywanych strat sanitarnych od różnych rodzajów broni należy traktować jako orientacyjne. Ogólna wielkość tych strat za dobę natarcia raczej nie będzie sumą przytoczonych strat sanitarnych od poszczególnych środków rażenia. Pułk, który poniesie znaczne straty od broni jądrowej, w najlepszym przypadku będzie mógł wykonywać ograniczone zadania bojowe, a jego straty sanitarne od broni konwencjonalnej mogą być mniejsze od przeciętnych.

Mało prawdopodobne jest również wykonanie przez nieprzyjaciela zmasowanych uderzeń na ten sam obiekt środkami jądrowymi i środkami chemicznymi. Z tych względów prognozowane straty sanitarne za każdym razem muszą być precyzowane na podstawie wnikliwej analizy wszystkich elementów konkretnej sytuacji bojowej i podanych wyżej wskaźników procentowych strat od różnych rodzajów broni.

Zgodnie z zasadą ewakuacji "do siebie" rannych z pola walki przywozi do PPM drużyna ewakuacyjna kompanii medycznej. Przeciętnie transport sanitarny pułku jest w stanie wykonać około czterech rejsów w ciągu doby, tzn. może przywieźć do PPM około 160 rannych /nie duża ilość rejsów jest uwarunkowana częstym przemieszczaniem kompanii medycznej/.

W pułkowym punkcie medycznym jest prowadzona segregacja rannych, która ma na celu ustalenie kolejności: udzielania pomocy lekarskiej w PPM i ewakuacji do DPM; ponadto ustala się rodzaj środka transportowego i pozycję w jakiej należy przewozić rannego. W PPM udzielana jest pierwsza pomoc lekarska z elementami kwalifikowanej pomocy medycznej /chirurgicznej/. Personel PPM powinien stworzyć rannym odpowiednie warunki do wypoczynku, napoić ich i w razie potrzeby ogrzać. W ciągu doby w PPM może być udzielona pomoc lekarska 160-200 rannym.

Jednym z najtrudniejszych problemów zabezpieczenia medycznego jest organizacja pomocy medycznej w rejonach masowych strat sanitarnych. Przy jednoczesnym zabezpieczaniu medycznym nacierających wojsk wystąpi potrzeba skierowania do rejonów uderzeń jądrowych znacznej ilości sił i środków służby zdrowia pułku, dywizji a nawet armii. W rejonach tych działać będą przede wszystkim siły i środki służby zdrowia wyznaczone do grup ratunkowo-ewakuacyjnych oraz drużyny sanitarne porażonych pododdziałów. Jeżeli pułk, na który wykonane zostały uderzenia jądrowe, kontynuuje natarcie, to jego kompania medyczna całością lub częścią sił działać będzie w rejonie uderzenia do czasu przybycia w dany rejon sił i środków medycznych wyższego szczebla, po czym skierowana zostanie na kierunek nacierających pododdziałów.

W ramach zabezpieczenia sanitarnohigienicznego i przeciwepidemicznego kompania medyczna prowadzi rozpoznanie działań, zapobiega powstawaniu chorób zakaźnych, nadzoruje kąpiel i wymianę bielizny oraz żywienie żołnierzy.

W czasie doby natarcia pułku nie przewiduje się w zasadzie dowozu materiałów medycznych do pułku i jego pododdziałów, bowiem posiadane zapasy w pełni wystarczają do udzielania odpowiedniej pomocy przez służbę zdrowia pułku.

5. KIEROWANIE ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM PUŁKU W NATARCIU

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym pułku w natarciu polega na organizowaniu zabezpieczenia tyłowego pododdziałów pułku i dowodzeniu jego tyłami.

Dowodzenie tyłami realizuje się w jednolitym systemie dowodzenia pułku przy stosowaniu jednolitych form, metod i zasad dowodzenia. Ogólne zasady dowodzenia wojskami obowiązują również w dowodzeniu tyłami.

Dowódca pułku ponosi całkowitą odpowiedzialność za zabezpieczenie tyłowe pododdziałów pułku w natarciu. Dowodzi on tyłami przez zastępcę dowódcy pułku - kwatermistrza.

Szef sztabu pułku zapewnia warunki współpracy kwatermistrza z szefami rodzajów wojsk i służb. Szef sztabu powinien stale znać stan zapasów środków materiałowych i techniki bojowej, we właściwym czasie informować kwatermistrza o przyszłych działaniach bojowych, zamiarach i wszystkich zmianach w sytuacji oraz zapewniać ciągłą łączność dowodzenia tyłami.

Kwatermistrz jest bezpośrednim organizatorem tyłów i odpowiada za dowóz wszystkich rodzajów środków materiałowych, ich ewakuację, ochronę i obronę pododdziałów tyłowych oraz zaopatrywania i obsługę wojsk przez podległe mu służby.

Organizacja natarcia pułku w zasadzie rozpoczyna się od momentu otrzymania przez dowódcę pułku zadania bojowego. Dowódca pułku wzywa zazwyczaj swoich zastępców, szefów rodzajów wojsk i służb oraz innych oficerów sztabu na stanowisko dowodzenia, gdzie zapoznaje ich z sytuacją taktyczną i zadaniem bojowym pułku, ogłasza zamiar i wydaje wytyczne odnośnie przygotowania danych do decyzji.

Kwatermistrz , udając się na stanowisko dowodzenia powinien mieć zawsze aktualne dane o sytuacji tyłowej pułku i możliwościach jego tyłów i być przygotowany do przedstawienia tych danych dowódcy lub szefowi sztabu. Zaleca się ażeby kwatermistrz zabierał ze sobą na stanowisko dowodzenia jednego z podległych mu szefów zaopatrzenia.

W danych o sytuacji tyłowej pułku należy ujmować:

- położenie pododdziałów tyłowych i wykonywane przez nie zadania oraz najbliższe zamierzenia tyłowe;
- stany zapasów materiałowych w pododdziałach, w tyłach pułku i ich krótką ocenę oraz możliwości uzupełniania;
- sytuację medyczną;
- ukompletowanie i możliwości tyłów pułku;
- wnioski i prośby.

Po zapoznaniu się z zadaniem bojowym pułku, zamiarem, wstępnym zarządzeniem bojowym dowódcy pułku, rozkazem /zarządzeniem/ tyłowym dywizji i po otrzymaniu od dowódcy pułku wytycznych, kwatermistrz przygotowuje dane do decyzji dowódcy, kierując jednocześnie bieżącą działalnością tyłów.

W tym celu:

- analizuje zadanie bojowe pułku i zamiar dowódcy;
- określa główne zadania zabezpieczenia tyłowego pułku w natarciu;
- przygotowuje dane do zarządzeń wstępnych wydawanych przez sztab i wydaje zarządzenia wstępne podległym mu szefom zaopatrzenia i dowódcy kompanii zaopatrzenia;
- ocenia sytuację taktyczno-tyłową i określa sposoby zabezpieczenia tyłowego pułku w natarciu;
- uzgadnia z szefem sztabu i szefami rodzajów wojsk i służb zagadnienia wymagające uzgodnień;
- formułuje treść meldunku danych do decyzji dowódcy.

W danych do zarządzeń wstępnych wydawanych przez sztab kwatermistrz powinien określić, jakie przedsięwzięcia tyłowe należy wykonać w pododdziałach w związku z osiąganiem gotowości do natarcia, a w zarządzeniach wstępnych wydawanych szefom zaopatrzenia i dowódcy kompanii zaopatrzenia - przedsięwzięcia tyłowe jakie należy realizować niezwłocznie.

Oceniając sytuację taktyczno-tyłową, kwatermistrz rozpatruje szczegółowo:

- sytuację materiałową pułku;
- warunki wykonywania dowozu i ewakuacji;
- czynniki jakie mogą mieć wpływ na organizację i działalność tyłów, takie jak: przewidywany przebieg natarcia, właściwości terenu na kierunku natarcia, warunki atmosferyczne, zagrożenie tyłów od nieprzyjaciela oraz inne czynniki mogące mieć wpływ na zabezpieczenie tyłowe pułku w natarciu.

Wnioski z oceny sytuacji taktyczno-tyłowej stanowią podstawę do opracowania koncepcji zabezpieczenia tyłowego pułku w natarciu znajdującej swój wyraz w treści danych do decyzji dowódcy meldowanych przez kwatermistrza.

Przed ostatecznym sformułowaniem treści meldunku danych do decyzji dowódcy kwatermistrz powinien uzgodnić:

a/ z szefem sztabu:

- przewidywany przebieg walki i wynikające z tego zagrożenia dla tyłów;
- rejony rozmieszczenia oraz terminy i sposób przesunięcia tyłów w czasie walki;
- główne przedsięwzięcia z zakresu obrony i ochrony tyłów w natarciu, przydział środków wzmocnienia;
- siły i środków do prac przeładunkowych, głównie w razie otrzymania masowych dostaw /np. amunicji na APA/;
- organizacji wydzielenia sił i środków ratunkowych;
- sposób zachowania ciągłości współdziałania;
- organizację służby porządkowo-ochronnej w tyłach;
- organizację łączności, a także sposób dowodzenia tyłami;

b/ z szefem saperów:

- drogi dowozu i ewakuacji, rokady,drogi obejścia;
- sposób zapewnienia przejezdności, przekraczania przeszkód wodnych w razie zniszczenia mostów;
- zakres wykorzystania przez tyły przepraw przez przeszkody wodne;
- siły i środki do wykonania prac inżynieryjnych na korzyść tyłów;

c/ z szefem artylerii:

- gromadzenie amunicji artyleryjskiej na artyleryjskie przygotowanie ataku;
- sposób uzupełniania amunicji pododdziałom artylerii w toku natarcia;

d/ z szefem obrony przeciwlotniczej:

- osłonę przeciwlotniczą rejonów rozmieszczenia tyłów;
- sposób uzupełniania amunicji w pododdziałach przeciwlotniczych w natarciu;

e/ z szefem zabezpieczenia chemicznego:

- organizację rozpoznania skażeń i zakażeń w rejonach rozmieszczenia tyłów i na drogach dowozu i ewakuacji;
- potrzeby umundurowania do prowadzenia zabiegów specjalnych;

f/ z zastępcą dowódcy pułku do spraw technicznych:

- ilości, miejsca i terminy dowozu amunicji do pododdziałów;

- rozmieszczenie, przemieszczanie i udział kompanii remontowej w obronie i ochronie tyłów pułku;
- pomoc techniczną dla kompanii zaopatrzenia.

Wymienione uzgodnienia pozwalają kwatermistrzowi ostatecznie sformułować meldunek danych do decyzji-propozycje zabezpieczenia tyłowego pułku w natarciu, który - po zaakceptowaniu przez dowódcę - stanowi decyzję tyłową i jest podstawą do opracowania planu zabezpieczenia tyłowego pułku w natarciu.

W meldunku danych do decyzji kwatermistrz ujmuje:
- zadania tyłów i kierunki skupienia ich głównego wysiłku;
- terminy i ilości zgromadzenia zapasów środków materiałowych w pododdziałach i w tyłach pułku;
- kolejność i terminy dowozu zaopatrzenia;
- sposób i terminy uzupełniania zapasów paliwa w pododdziałach;
- drogi dowozu i ewakuacji;
- rozmieszczenie i przesuwanie tyłów w toku natarcia;
- zasadnicze przedsięwzięcia z zakresu obrony i ochrony tyłów;
- terminy gotowości tyłów;
- miejsce rozwinięcia i oś przesunięcia TSD.

W pułku wydaje się ustny rozkaz /zarządzenie/ tyłowy, który opracowuje się na piśmie, ale z zasady nie wysyła się podległym pododdziałom. Rozkaz tyłowy opracowuje kwatermistrz, a podpisują: dowódca, szef sztabu i kwatermistrz.

W rozkazie tyłowym należy określić:
- ugrupowanie i rozmieszczenie tyłów oraz ich przemieszczanie w czasie natarcia;
- drogi dowozu i ewakuacji;
- ilości i terminy zgromadzenia zapasów materiałowych;
- limity zużycia środków materiałowych służb kwatermistrzowskich;
- organizację dowozu środków materiałowych /komu, kiedy, ile, czyim transportem/;
- organizację zabezpieczenia medycznego;
- miejsce rozwinięcia TSD i kierunek jego przesuwania;
- terminy składania meldunków o sytuacji tyłowej.

W natarciu kwatermistrz pułku prowadzi mapę roboczą wraz z legendą, a ponadto w zeszycie pracy - niezbędne kalkulacje i wyliczenia materiałowe.

Na mapie roboczej kwatermistrza nanosi się:

a/ informacje ogólne:

- rubież styczności wojsk własnych z nieprzyjacielem, przewidywane kierunki kontrataków nieprzyjaciela i kolejne rubieże jego obrony;
- ważne, wykryte obiekty tyłowe nieprzyjaciela;
- linie rozgraniczenia z sąsiadami;
- zadania własnych pododdziałów;
- stanowisko dowodzenia pułku i tyłowe stanowisko dowodzenia dywizji;
- położenie zaopatrywanych pododdziałów;
- rejony uderzeń BMR, rejony skażone itp.;

b/ informacje tyłowe:

- aktualne i planowane rejony rozmieszczenia tyłów szczebla nadrzędnego, które zabezpieczają dany pułk;
- drogi dowozu i ewakuacji oraz drogi rokadowe /pułkowe i dywizyjne/;
- aktualne i planowane rejony rozmieszczenia tyłów pułku;
- aktualne rozmieszczenie tyłów podległych pododdziałów;
- planowane rejony przeładunku i miejsca spotkań transportu z zaopatrzeniem z przedstawicielami odbiorców.

Legendę do mapy roboczej kwatermistrza wykonuje się na zawczasu przygotowanych blankietach. W legendzie zamieszcza się:

- główne zadania tyłów;
- kalkulacje zabezpieczenia materiałowego;
- plan dowozu zaopatrzenia;
- kalkulacje zabezpieczenia medycznego;
- obronę i ochronę tyłów;
- organizację łączności tyłów.

Dowodzenie tyłami pułku w natarciu polega głównie na wykonywaniu następujących czynności:

- zbieraniu informacji o sytuacji taktycznej i tyłowej oraz analizowaniu i ocenianiu tej sytuacji;
- podejmowaniu decyzji tyłowych i stawianiu zadań wykonawcom;
- kontrolowaniu wykonania postawionych zadań;
- składaniu meldunków przełożonym.

Znajomość sytuacji taktyczno-tyłowej jest kwatermistrzowi niezbędna do orientowania się w położeniu pododdziałów, ich zadaniach i potrzebach w zakresie zabezpieczenia tyłowego. Dane powyższe uzyskuje on z różnych źródeł i różnymi sposobami, a przede wszystkim przez utrzymywanie stałej łączności ze stanowiskiem dowodzenia.

Zbieranie informacji o sytuacji tyłowej ma na celu uzyskanie aktualnych danych o stanie i możliwościach pododdziałów tyłowych, stanie dróg

w pasie natarcia pułku, stanie sanitarno-epidemicznym rejonu działań, zasobach miejscowych, zdobyczy wojennej itp. Tego rodzaju informacje uzyskuje się głównie z meldunków napływających od niższych szczebli i z informacji uzyskanych przez sztab pułku.

W toku natarcia kwatermistrz główną troskę powinien przejawiać o to ażeby:

- nie dopuszczać do oderwania się tyłów od zabezpieczanych pododdziałów;
- chronić tyły przed zniszczeniem lub obezwładnieniem, a jeśli to już nastąpiło - odtworzyć ich zdolność do działań;
- terminowo dostarczać zaopatrzenie walczącym pododdziałom oraz uzupełniać zapasy w tyłach;
- sprawnie prowadzić ewakuację rannych i chorych;
- w razie potrzeby zabiegać u przełożonych o terminowe wsparcie siłami i środkami tyłowymi.

Codziennie pod koniec dnia kwatermistrz pułku przesyła kwatermistrzowi dywizji meldunek o stanie tyłów pułku. W meldunku tym podaje się:

- rozmieszczenie pododdziałów tyłowych i TSD pułku oraz przebieg dróg dowozu i ewakuacji;
- stan zapasów środków materiałowych w jednostkach kalkulacyjnych podając jednocześnie masę jednej, zbiorowej jednostki kalkulacyjnej;
- stan transportu tyłowego w pododdziałach i w tyłach pułku;
- stan sprzętu wymagającego naprawy;
- stan rannych i chorych w pododdziałach i w punkcie medycznym;
- straty w stanie osobowym pododdziałów tyłowych, transporcie i środkach materiałowych;
- dane o zdobyczy wojennej;
- potrzeby pułku, wnioski i propozycje.

Na żądanie przełożonych mogą być sporządzane meldunki doraźne. Przykładowo meldunki te mogą dotyczyć: zaistnienia wysokich strat w tyłach, dokonania zmian w rozmieszczeniu tyłów, zmiany planowanego rejonu przyjęcia zaopatrzenia itp.

OPRACOWAŁ:
ST. WYKŁADOWCA KTT

/-/ płk dypl. Zefiryn STEFAŃSKI

SPRAWDZIŁ:
KIEROWNIK ZAKŁADU SŁUŻB KWAT.

/-/ płk dr Mieczysław GRODZKI

Załącznik 1

Urzutowanie zapasów ruchomych pz /pcz/ i zużycie na jeden dzień natarcia /jk/

Lp.	Rodzaje środków materiałowych	Urzutowanie zapasów			Zużycie na dzień natarcia	
		w pododdziałach pułku	w kompanii zaopatrzenia	razem w pułku	z bronią jądrową /60-80 km na dobę/	bez broni jądrowej /40-60 km na dobę/
1	2	3	4	5	6	7
	AMUNICJA:					
1.	strzelecka	0,5	0,3	0,8	0,48-0,64	0,60-0,80
2.	pokładowa	1,0	0,3	1,3	0,48-0,64	0,60-0,80
3.	moździerzowa	1,0	0,3	1,3	0,96-1,20	1,20-1,50
4.	artyleryjska	1,0	0,3	1,3	1,28-1,92	1,60-2,40
5.	rakietowa	-	-	-	- -	-
6.	czołgowa	1,0	0,5	1,5	0,56-0,80	0,70-1,00
7.	przeciwlotnicza	1,0	0,5	1,5	1,30-1,50	1,30-1,50
8.	plot pociski rakietowe	1,0	0/0,25 x/	1,0/1,25 x/	0,25	0,25
9.	PPK	1,0	0,5	1,5	0,80-1,00	0,8-1,0
	MPS:					
10.	benzyna samochodowa	1,3	0,3	1,6	0,40-0,45	0,35-0,40
11.	olej napędowy do pojazdów kołowych	1.3	0,3	1,6	0,40-0,45	0,35-0,40
12.	olej napędpwy do pojazdów gąsienicowych	1,0	0,6	1,6	0,75-0,80	0,65-0,70
13.	olej napędowy do czołgów	1,3	0,6	1,9	0,75-0,80	0,65-0,70
14.	paliwo lotnicze	-	-	-		
	ŻYWNOŚĆ:					
15.	"W"	1,0	1,0	2,0	1,0	1,0
16.	"WS"	3,0	-	3,0		
17.	"S"	1,0	1,0	2,0		

x/ licznik - pociski rakietowe S1 /na BROM/
mianownik - pocisk rakietowy S2M /zestaw przenośny/

Załącznik nr 2

UGRUPOWANIE TYŁÓW pz W NATARCIU
po podejściu z głębi

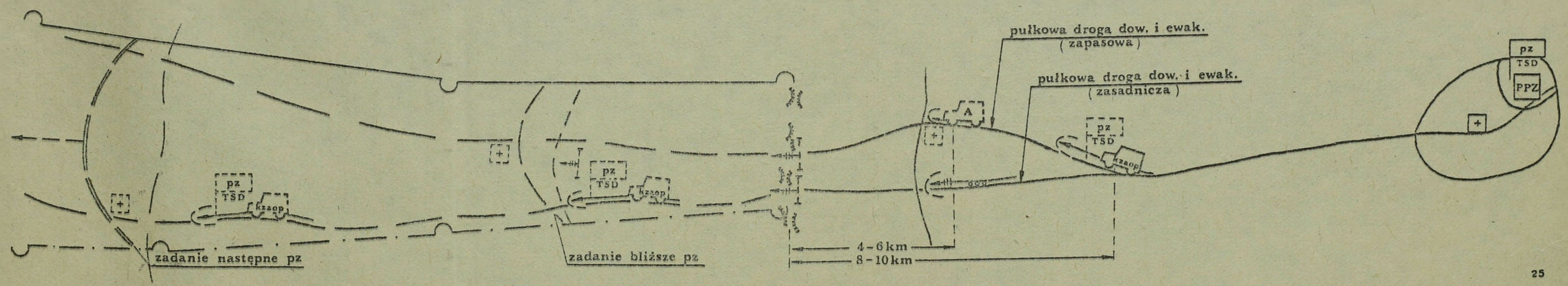

Załącznik nr 3

UGRUPOWANIE TYŁÓW pz W NATARCIU
z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem

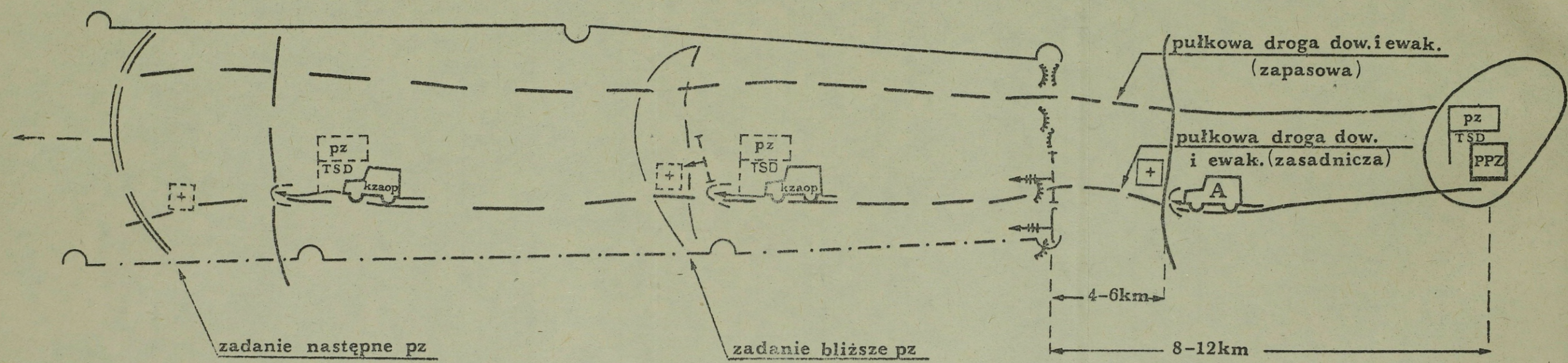

26
Wydrukowano w 30 egz.
Egz.nr 1-30 Bibl.Nauk. DZS
Wyk. płk Stefański
Druk. OH, dn. 19.11.85r.
Druk. ASG WP nr Pf 507/Pf 2024/WW
Kor. ML

BIBLIOTEKA NARODOWA Dział Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 2048 (III)
BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM Akademii Obrony Narodowej
Nr ewid. 47532